

Nr 197.

Utlåtande i anledning av väckt motion om utredning av frågan om en fond för möjliggörande av forskning rörande våra inhemska bränsletillgångar.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Sjölin* väckt motion (II: 348) har hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära att Kungl. Maj:t ville låta utreda frågan om en fond för möjliggörande av forskning rörande våra inhemska bränsletillgångar.

Ett sätt att tillföra medel till en forskningsfond, varom här är fråga, vore enligt motionären att uttaga en särskild forskningsavgift på det importerade bränsle, som förbrukas inom landet. Det visar sig, framhåller motionären, att man på så sätt kan nå ganska betydande belopp utan att de ifrågasatta avgifterna skulle verka betungande.

Förbrukningen av importerat bränsle under 1949 av olika slag utgjorde i stenkol räknat ca 11 miljoner ton motsvarande ca 75 000 miljarder kcal. Om man räknar med $\frac{2}{3}$ öre per kcal, skulle man enligt motionären få in ett belopp av 5 000 000 kronor. Därvid skulle en avgift erfordras för olika bränsleslag enligt följande: ca 42 öre per ton stenkol, 2,5 öre per hl koks och 0,07 öre per liter bensin och eldningsolja.

Utskottet vill erinra, att Kungl. Maj:t efter framställning av föregående års riksdag numera tillsatt en kommitté — Bränsleutredningen 1951 — för utredning av frågan om den lämpligaste utformningen av landets bränsleförsörjning ur ekonomiska, handelspolitiska och beredskapsmässiga synpunkter.

Med hänsyn till den stora betydelse, som bränsleförsörjningen har, vill utskottet uttala den förhoppningen, att det skall bli möjligt för utredningen att anvisa framkomliga vägar för en lösning av detta omfattande och svärbemästrade problem. Utskottet förutsätter därvid, att utredningen ägnar uppmärksamhet jämväl åt frågan om de verksammaste metoderna att ekonomisera med tillgängliga bränslen främst beträffande byggnadsuppvärmningen.

I den föreliggande motionen har framhållits att ingående undersökningar och tidskrävande forskning erfordras, innan det blir möjligt att praktiskt utnyttja våra bränsletillgångar. Detta forskningsarbete bör enligt motionärens mening igångsättas så snart som möjligt sedan utredningen uppdragit

riktlinjerna härför, varför det vore önskvärt att det vid nämnda tidpunkt funnes erforderliga medel för ändamålet. I sådant syfte föreslås inrättande av en särskild forskningsfond, som skulle finansieras genom en forskningsavgift på importerat bränsle.

Enligt vad utskottet inhämtat ha, då flertalet av de uppgifter som stå på utredningens arbetsprogram icke lämpligen kunna lösas utan biträde av särskilda sakkunniga, efter medgivande av vederbörande departementschef ett flertal experter ställts till utredningens förfogande. Forsknings- och försöksverksamhetens ändamålsenliga organisation under enhetlig ledning ävensom dess finansiering har diskuterats inom utredningen. För dylik forskning ha medel jämväl äskats. Utskottet har vidare erfarit, att såsom grundval för utredningens arbete och till utgångspunkt för dess överläggningar med skilda intressenter har tjänat en av ledamoten av utredningen, överdirektören K-G. Ljungdahl utarbetad och i tryck offentliggjord översikt över vårt lands försörjning med bränsle och kraft. Av denna översikt framgår, att Ljungdahl varit inne på tanken att belägga alla importbränslen med en avgift eller accis, som oavkortad skulle gå till forsknings- och utvecklingsarbete på energiområdet. Skulle man, framhåller Ljungdahl, belägga dessa bränslen med en forskningsavgift motsvarande 1 öre per 100 000 kcal, erhöles 7,5 miljoner kronor om året. Emellertid må framhållas, att Ljungdahl i sammanhanget uttalat, att hans uppslag måhända icke innebure full garanti för att forskningen finge avsett utbyte av anordningen i fråga.

På grund av vad i ärendet sålunda förekommit synes motionen icke böra påkalla någon särskild åtgärd från riksdagens sida. Med hänsyn emellertid till den vikt och betydelse, som utskottet tillmäter omhandlade fråga, har utskottet ansett sig böra föreslå, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver tillkänna vad utskottet här uttalat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av motionen II: 348 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.

Stockholm den 27 november 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 196.
